

Bilaga 2:17 till kommunstyrelsens protokoll den 28 januari 2004, § 21

PM 2004 RVIII+I (Dnr 303-1630/2003)

Svar till Länsrätten med anledning av överklagande av kommunfullmäktiges beslut den 17 november 2003, § 25, om renhållningsordning med avfallsplan 2002-2005

Remiss från Länsrätten i Stockholms län

Remisstid 30 januari 2004

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas av juridiska avdelningen upprättade förslag till yttrande.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarråden Viviann Gunnarsson och Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Länsrätten har begärt stadens yttrande i anledning av överklagande av kommunfullmäktiges beslut den 17 november 2003, § 25, om att godkänna förslag till renhållningsordning med avfallsplan 2002-2005 för Stockholms kommun. I sitt överklagande har klaganden anfört att staden har överskridit sina befogenheter och att beslutet strider mot lag eller författning. Klaganden begärde inhibition av beslutet. Yttrande i anledning av inhibitionsyrkandet har ingetts av stadsjuristen såsom ombud för staden den 11 december 2003 och får härmed anmälas. Den 9 januari 2004 avslog Länsrätten yrkandet om inhibition. Klaganden har den 7 januari 2004 inkommit med ytterligare en skrift. I förslaget till yttrande bemöts vad klaganden angett.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret (SLK) där det handlagts av juridiska avdelningen.

Våra synpunkter

Vi föreslår med hänvisning till vad som anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och återopas av juridiska avdelningens upprättade förslag till yttrande.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 14 januari 2004

VIVIANN GUNNARSSON ANNICA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta
att såsom svar till Länsrätten i Stockholm överlämna och återopa följande.

Det är positivt att lagligheten i den nya renhållningsordningen testas då den innehåller en hel del oklarheter och olösta tillämpningar.

Den nya renhållningsordningen med avfallsplan innebär en större utsträckning av fastighetsnära källsortering och av ärendet framgår det tydligt att klaganden och majoriteten inte är överens om tolkningen av § 12 i renhållningsordningen. Klaganden menar att formuleringen ”inom fastighet angiven plats” tvingar fastighetsägare till dyra ombyggnationer för att få plats med de olika sorteringskärl som krävs vid utsortering. Att ställa sådana krav är enligt gällande rätt endast möjligt när man uppför nya hus, däremot inte i det befintliga fastighetsbeståndet. Detta framgår även av propositionen ”Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp”.

I förslag till yttrande menar majoriteten att klaganden dragit alltför långtgående slutsatser och att ”inom fastigheten angiven plats” kan innebära mark i anslutning till byggnaden där ex en container kan ställas upp. Vidare menar man att dessa anvisningar kan ske vid ett par tillfällen per år. Enligt vår mening vore det högst olämpligt att förvara en del av det avfall som anges i § 13-17 i containrar. Med enbart ett fåtal anvisningar per år riskerar detta system leda till olägenhet för de boendes hälsa och miljö, något som §12 försöker undervika.

De miljömässiga vinsterna i att ytterligare utöka medborgarnas sorteringsarbete av hushållsavfall inte är givna. Beslut om en produkt ska materialåtervinnas eller brännas ska baseras på en helhetsbedömning, där man tar hänsyn till transporter, miljöeffekter av återvinningsmetoden, energivinster mellan återvinning och nyproduktion och alternativ till den energi som återvinns via soppförbränning. Återvinning ska aldrig vara ett självändamål. Stockholm bör införa ett sorteringssystem som prioriterar och fokuserar på de farliga soporna och inte på sådant som man lika gärna kan bränna. Vi menar följaktligen att farligt avfall, tidningar, papper, glas- och metallförpackningar även fortsättningsvis bör sorteras. Pappersförpackningar, plastförpackningar och matavfall bör förbrännas.

Det är tydligt att majoriteten inte förutsatt konsekvenserna av den antagna renhållningsplanen då man i yttrandet erkänner att anvisningar av hur renhållningsordningen ska tillämpas inte är utarbetade.

ÄRENDET

Bakgrund

Länsrätten har begärt stadens yttrande i anledning av överklagande av kommunfullmäktiges beslut den 17 november 2003, § 25, om att godkänna förslag till renhållningsordning med avfallsplan 2002-2005 för Stockholms kommun. I sitt överklagande har klaganden anført att staden har överskridit sina befogenheter och att beslutet strider mot lag eller författning. Klaganden begärde inhibition av beslutet. Yttrande i anledning av inhibitionsyrkandet har ingetts av stadsjuristen såsom ombud för staden den 11 december 2003 och får härmed anmälas. Den 9 januari 2004 avslog länsrätten yrkandet om inhibition. Klaganden har den 7 januari 2004 inkommit med ytterligare en skrift. I förslaget till yttrande bemöts vad klaganden angett.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande samt yttrande av den 12 januari 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Förslag till yttrande i anledning av laglighetsprövning angående beslut den 17 november 2003, § 25

Förslag till beslut

Det föreslås att kommunstyrelsen beslutar att
som svar till länsrätten i Stockholms län överlämna och åberopa denna promemoria.
godkänna anmälan av yttrandet i inhibitionsfrågan

Bilagor

Bilaga 1 förslag till yttrande

Bilaga 2 överklagandet med tillkommande skrift från klaganden

Bilaga 3 tidigare ingivet yttrande angående inhibitionsyrkandet

Till
Länsrätten i Stockholms län

MÅL nr 22883-03; Laglighetsprövning

Kommunfullmäktiges beslut den 17 november 2003, § 25

Kommunfullmäktige beslutade den 17 november 2003, § 25, bl a följande

Förslaget till renhållningsordning med avfallsplan 2002-2005 för Stockholms kommun godkänns med de ändringar som föredragande borgarrådet föreslår.

I förslaget till renhållningsordning ändras §§ 12-17 i enlighet med stadsledningskontorets förslag

Renhållningsordningens utformning har inletts till länsrätten i samband med bemötande av inhibitionsyrkandet. Bilaga 1 till stadens yttrande daterat den 11 december 2003.

Fastighetsägarna Stockholm (Klaganden) har överklagat beslutet och yrkat att länsrätten upphäver beslutet om ny renhållningsordning. Som grund för överklagandet har klaganden anført att

kommunen har överskridit sina befogenheter och
beslutet strider mot lag eller annan författning.

Såvitt staden kan utläsa är de av klaganden åberopade omständigheterna inte i något fall att hänföra till grunden ”kommunen har överskridit sina befogenheter”. Yttrandet avser därför i huvudsak bemötande av klagandens omständigheter som är att hänföra till grunden att ”beslutet strider mot lag eller annan författning”.

Staden bestrider klagandens yrkande och hänvisar i huvudsak till vad som redan anförts i målet i samband med inhibitionsyrkandet. Därutöver får staden anföra följande.

Inledningsvis kan konstateras att den nu överklagade renhållningsordningen skall kompletteras med anvisningar som närmare kommer att klargöra vad som är avsikten med skrivningarna i renhållningsordningen, se utdrag ur ärendet, bilaga 1.

Staden vidhåller att ”inom fastigheten” inte anger skyldighet att ta befintliga utrymmen i byggnaden i anspråk. Inom fastigheten behöver inte vara i byggnaden utan kan vara på mark i anslutning till byggnaden – inom fastigheten - där ex en container kan ställas upp (tillfälligt).

Stadens bemötande av klagandens resonemang om ansvaret för hushållsavfall

Klaganden gör gällande att en ägare av flerfamiljshus inte har något ansvar för hushållens avfall utan att detta endast är kommunens och hushållens ansvar. Staden hävdar att fastighetsinnehavaren har ansvar för att hushållen kan lämna sitt avfall på sätt som innebär att en kommun kan fullgöra sin bortforslingsskyldighet. Utebliven sophämtning från hushållen torde innebära olägenheter för de boende. Även om fastighetsinnehavarens ansvar inte kommer till direkt uttryck i lagstiftningen framgår detta av bl a fastighetsägarens ansvar för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa, 9 kap 9 § miljöbalken. Vidare utgår annan lagstiftning från att fastighetsägaren normalt är skyldig att se till att sophämtningen fungerar på ett tillfredsställande sätt, ex bostadsförvaltningslagen (Prop 1977/78:50, sid 67 f)

Stadens bemötande av klagandens påståenden om skyldighet att tillhandahålla soprum

Som staden tidigare har redogjort för saknar klagandens invändning i denna del relevans för det nu aktuella målet. Det nu överklagade beslutet innebär inte ett krav på inrättande av soputrymme. Krav på ombyggnation av utrymme i byggnad kräver stöd i PBL och kan inte regleras i renhållningsordningen. I denna del vill staden därutöver anföra följande.

Klaganden anför att staden i flera fall under återopande av PBL vitesförelagt fastighetsägare för att genomdriva ombyggnader av soprum även om det inte varit motiverat av arbetsmiljöskäl. Klaganden har angett att förelägganden – under senare tid – upphävts av länsrätten och återopat en dom av Länsrätten i Stockholm.

Ovanstående påstående är missvisande såtillvida att återopad dom är överklagad till Kammarrätten och ännu inte avgjord. Det målet avser dessutom en situation där staden anser att tillgängligheten till soputrymmet skall förbättras – m a o arbetsmiljön för de som skall hämta avfallet skall förbättras - och avser inte ett krav på att bygga om soputrymme eller att utöka detta för att inrätta utrymme för källsortering. Det kan också påpekas att länsrätten i det återopade målet inte funnit att stadens vitesföreläggande i sig varit olagligt men att det vid en intresseavvägning mellan stadens intressen och de kostnader och olägenheter som åtgärden skulle innebära för fastighetsägaren de föreslagna åtgärderna ansågs gå utöver vad som skäligen kunde krävas. Något annat föreläggande eller mål med det innehåll som klaganden gör gällande är inte känt för staden.

Stadens bemötande av klagandens påstående om renhållningsordningens konsekvenser

I 12 § i den nu överklagade renhållningsordningen anges bl a att fastighetsinnehavaren skall skapa förutsättningar för hushållen att sortera ut avfallsslag enligt 13 –17 §§. Att föreskriva en sådan utsortering har skett med direkt stöd av 17 § avfallsförordningen. För att staden skall kunna fullgöra sin bortforslingsskyldighet från fastigheten med det utsorterade avfallet måste fastighetsägarna anvisa plats varifrån det utsorterade avfallet kan hämtas.

Som anförts tidigare kan anvisningen av ex grovavfall ske vid ett par tillfälle per år och då till ex en tillfälligt uppställd container el dyl. Klaganden har således dragit alltför långtgående slutsatser av den beslutade renhållningsordningen.

Stadens bemötande av klagandens redogörelse för grundlagsskyddet för äganderätten

Staden finner inte anledning att närmare gå in på denna redogörelse eftersom den överklagade renhållningsordningen inte innebär ett krav på fastighetsägarna att inrätta avfallsutrymme på visst sätt.

Klagandens skrift av den 7 januari 2004

Som inledningsvis har anförts kommer staden att utarbeta närmare anvisningar hur renhållningsordningen är tänkt att tillämpas. Som framgår av 12 § skall bortforsling ske så att inte olägenheter för människors hälsa eller miljön uppkommer. Att hämtning inte torde behöva ske i samma omfattning för de avfallsslag som anges i 13-17 §§ som för ”vanligt” hushållsavfall (sopor, köksavfall) är naturligt. Det är dock omöjligt att i föreskrifter ange tidsintervall som passerat. Staden vidhåller att fastighetsinnehavarna har ett ansvar för att hushållen kan lämna sitt avfall så att olägenheter inte uppstår inom fastigheten.

Innebörden av 12 § renhållningsordningen är att fastighetsinnehavare skall skapa möjlighet för sortering av avfall enligt 13-17 §§. 12 § är således överordnad 13-17 §§.

Klagandens påstående om att staden inte kan föreskriva informationsskyldighet (7 §)

Detta påstående är nytt och av klaganden anförd ny omständighet som har framförts för sent och därför inte kan tas upp till prövning. Beslut om ny renhållningsordning fattades den 17

november 2003. Protokoll över justerat beslut anslags den 25 november 2003. Klagotiden gick således ut den 17 december 2003. Påståendet skall avvisas. Bilaga 2.

Trots att klagomålet i denna del inte kan tas upp till prövning hävdar staden att den har rätt att ålägga fastighetsinnehavare att informera om hur avfallshanteringen skall gå till för att renhållningsordningen skall uppfyllas.

Klagandens påstående om vad renhållningsordningen skall innehålla

Såsom klagandens skrift får förstås anser klaganden att staden, i den föreslagna renhållningsordningen, lagt över ansvaret för avfallet på tredje man – fastighetsägaren – utan stöd av lag. Detta bestrids av staden.

Staden har, som redan redogjorts för, använts sig av sin möjlighet att såsom anges i 14 § avfallsförordningen meddela närmare föreskrifter om hantering av hushållsavfall samt 17 § avfallsförordningen föreskriva att vissa avfallsslag skall hållas skilt från övrigt avfall. Fastighetsinnehavare är inte undantagna från skyldigheten att uppfylla dessa bestämmelser och har ålagts skyldigheter att skapa möjlighet härför.

Som ytterligare stöd för stadens inställning kan konstateras att miljöbalken – och tidigare renhållningslagen – får anses utgå från att fastighetsinnehavaren ansvarar för uppkommet avfall på fastigheten. Av 15 kap 8 och 13 §§ miljöbalken framgår att de hänsyn som skall tas vid utarbetande av renhållningsordningen och samråd inför renhållningens antagande anger fastighetsinnehavaren som den som kan ha väsentligt intresse i saken. Vidare framgår bl a av 15 kap 17 § miljöbalken att en kommun är skyldig att i vissa fall, utöver vad som anges i renhållningsordningen transportera bort hushållsavfall om fastighetsinnehavaren begär det. Någon motsvarande bestämmelse finns inte för hyresgäster/bostadsrättsinnehavare.

Av vad som ovan anförts framgår således att den beslutade renhållningsordningen inte innebär att staden har överskridit sin befogenhet eller att beslutet på annat sätt är olagligt.

Bilagor

1 – utdrag ur ärendet

2 - anslagsbevis